

Avdelningen för rättspsykiatri
Patrik Backgård

Beslutsdatum
2023-11-19

Dnr
S23-90232

Beslutsfattare
Jesper Svedberg

Ikraftträdande
2023-11-19

Version
1.0 - Godkänd

Utrustning och träning för planerade insatser

Innehåll

Utrustning och träning för planerade insatser	1
1. Syftet med planerade insatser	2
1.1 Om en planerad insats - dess huvudsakliga arbetssätt	2
1.2 Situationer då en planerad insats kan användas.....	2
2. Kunskapskrav för personal som ska ingå i en planerad insats	3
2.1 Utbildning, fortbildning och träning.....	3
3. Beslut om användning av insatsgrupp	3
3.1 Åtgärder inför, under och efter insats.....	3
4. Utrustning	4
4.1 Typ av utrustning som ska användas	4
4.2 Förvaring av utrustning	4
5. Dokumentation av insats	5

1. Syftet med planerade insatser

Planerade insatser kan behövas inom en undersökningsenhets lokaler och rastgårdar.

Syftet med användningen av en planerad insats är:

- att betvinga en intagen, som är utagerande genom att sparka, slå med eller utan tillhygge och som därigenom försöker att skada personal, medintagna, lokaler eller utrustning. Insatsen ska skapa förutsättningar för att låsa (blockera), omhänderta och därefter föra den intagne till en säkrad plats
och
- att skydda personal i samband med ingripande som innebär en påtaglig risk för skador på grund av att den intagne med sparkar, slag och/eller tillhygge försöker att skada personal, medintagna, lokaler eller utrustning för att nå ett visst syfte.

1.1 Om en planerad insats - dess huvudsakliga arbetssätt

Den personal som är i tjänst vid ett givet tillfälle formerar en planerad insats.

Om situationen är sådan att hot och våldsrisk mot personal och andra intagna är påtaglig, t.ex. om vapen finns med i bilden, ska polisen kontaktas.

Beslutsfattare enligt ordning och säkerhet konsulteras om möjligt innan en sådan kontakt tas.

Inom RMV ska planerade insatser normalt användas enligt 3-personsgruppsystem, det vill säga insatsgruppen består av tre fullt utrustade personer. En insatsgrupp kan vid behov kompletteras med ytterligare två fullt utrustade personer med huvudsaklig uppgift, att i skydd av en 3-personersgrupp och positionerad bakom denna, biträda med att omhänderta och senare föra en angripare till ett annat och säkrat område inom avdelningen (förstärkt insatsgrupp).

1.2 Situationer då en planerad insats kan användas

En planerad insats kan ske med de syften och under de förutsättningar som anges inledningsvis. Det är viktigt att upplysa en intagen eller grupp av intagna om att man står i begrepp att ingripa i en situation med hjälp av en planerad insats innan insatsen påbörjas. En insats ska omedelbart avbrytas – oavsett

skede – när det står klart att situationen är under kontroll och att det inte kvarstår någon påtaglig risk för skador på människor eller egendom. Användning av en planerad insats med det primära syftet att skrämmas, demonstrera fysisk överlägsenhet eller liknande syften ska inte förekomma.

2. Kunskapskrav för personal som ska ingå i en planerad insats

Personal som ska ingå i en planerad insats ska ha genomgått särskild utbildning.

2.1 Utbildning, fortbildning och träning

Utbildningen för personal som får ingå i en planerad insats ska ta upp följande moment:

- Teknik- och samverkansträning
- Handhavande av utrustning
- Utbildning beträffande risker för såväl angripare som personal i samband med användning av utrustningen
- Brandskydd och elsäkerhet i samband med insats
- Rutin för planerad insats

Utbildningen bedrivs inom ramen för övrig utbildning beträffande ordning och säkerhet.

3. Beslut om användning av insatsgrupp

Användning av en planerad insats ska ske uteslutande i extraordinära situationer.

Beslut om en planerad insats kan ske av ansvarig arbetsledare och eller beslutsfattare/beslutsfattare i beredskap. Ledaren för den planerade insatsen (IL) ansvarar för beslut beträffande sättet som insatsen genomförs på - dvs. taktiska beslut.

3.1 Åtgärder inför, under och efter insats

Inför insatsen

IL ansvarar för den taktiska planeringen inför en insats och kontroll av att insatsgruppens medlemmar har förstått planeringen. Acceptans av planen ska inhämtas från samtliga medlemmar i insatsgruppen. IL har ett särskilt ansvar

för att ge akt på omständigheter som uppkommer inför en insats som medför att insatsen inte ska fullföljas enligt den ursprungliga planen.

Insatsgruppens medlemmar får bära skyddshjälm enligt IL:s beslut först i det skede som insatsen börjar genomföras.

Under insatsen

IL ansvarar för att insatsen sker på det sätt som beslutats innan insatsen. Under hela insatsen måste proportionalitetsaspekten fortlöpande beaktas, vilken innebär att insatsen ska avbrytas om situationen förändras på sådant sätt att insatsen kan bedömas som oproportionerlig.

IL ansvarar för en sådan bedömning och för att vidta åtgärder.

Efter insatsen

Skyddshjälm ska avlägsnas efter en slutförd insats så snart den inte längre behövs av skyddsskäl. Alla beslutade insatser med insatsgrupp ska följas upp efter att insatsen avslutats. Uppföljningen ska ta fasta på att identifiera problem ur olika aspekter, som i olika avseenden måste bearbetas framgent.

I normalfall ska också en uppföljning beträffande insatsen ske med den intagne, helst i närvaro av en eller flera deltagare i insatsgruppen.

4. Utrustning

4.1 Typ av utrustning som ska användas

Insatsgruppens särskilda utrustning består av:

- Handskar
- Sköld
- Hjälm
- Benskydd

Ledaren i insatsgruppen får bestämma om viss utrustning inte ska användas vid en viss insats.

4.2 Förvaring av utrustning

Utrustningen ska förvaras i ett särskilt utrymme och vara noggrant förtecknad. Den ska vara ordnad på sådant sätt att den är lätt att få fram och ta i bruk utan

Utrustning och träning för planerade insatser

Ikraftträdande
2023-11-19**Dnr**
S23-90232

onödigt dröjsmål. Utrustning av 3-mannagrupp – under förutsättning att personal finns på plats vid beslut om insats – ska ske skyndsamt.

Enhetschef ska utse en särskilt ansvarig för utrustningen.

5. Dokumentation av insats

Vid en planerad insats skrivs incidentrapporter, eventuellt avvikelser och beslut, som kan utredas vid behov i efterhand enligt andra verksamhetsrutiner.